

професійна мобільність майбутнього психолога є фундаментом ефективності його реагування на різні проблемні ситуації, які можуть виникнути в майбутній професійній діяльності.

Висновки. Загалом, аналіз наукової літератури з проблеми дослідження дає підстави нам стверджувати, що ступінь опрацювання проблеми формування професійної мобільності студентів вищих педагогічних навчальних закладів (зокрема, майбутніх психологів) не відповідає рівню її теоретичної й практичної значущості. На сучасному етапі психолого-педагогічні дослідження з проблем професійної мобільності диференціюють за різними напрямками: з'ясування сутності та структури професійної мобільності; окреслення етапів і умов її становлення; аналіз стану та шляхів формування професійної мобільності в студентів різних спеціальностей тощо. Дослідження професійної мобільності як психологічного феномену, що має певні детермінанти формування й динаміки, дає змогу акцентувати увагу на особистісному компоненті проблеми та сприяє успішному пошуку шляхів професійно-особистісної адаптації суб'єкта в мінливому середовищі.

Список використаних джерел:

1. Аймедов К. В. Професійна мобільність майбутніх фахівців у процесі навчання у ВНЗ: компетентнісний підхід / К. В. Аймедов, С. М. Стрельбицька // Наукові праці: Педагогіка. – Випуск 239. Том 251. – С. 49-52.
2. Горюнова Л. В. Составляющие профессиональной мобильности современного специалиста / Л. В. Горюнова // Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. 2007. – № 1. – С. 63-69.
3. Грицькова Н. В. Професійна мобільність фахівця: сутність та структура / Н. В. Грицькова. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.stattonline.org.ua/pedagog/104/17521-profesijna-mobilnist-fahivcya-sutnist-ta-struktura.html>
4. Іванченко Є. А. Формування професійної мобільності майбутніх економістів у процесі навчання у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 «теорія та методика професійної освіти» / Євгенія Анатоліївна Іванченко; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. – Одеса, 2005. – 262 с.
5. Латуша Н. В. Професійна мобільність як чинник професійної успішності молодого фахівця / Н. В. Латуша. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://int-konf.org/konf022015/1010-latusha-n-v-profesyna-mobilnst-yak-chinnik-profesynoyi-uspshnost-molodogo-fahivcya.html>
6. Мищенко В. А. Факторы формирования профессиональной мобильности в системе высшего профессионального образования / В. А. Мищенко // Вестн. Югорского гос. ун-та. 2008. – Вып. 4(11). – С. 59-63.
7. Сушенцева Л. Л. Професійна мобільність як сучасна педагогічна проблема / Л. Л. Сушенцева // Креативна педагогіка : наук.-метод. журн. 2011. – Вип. 1. – С. 129-136.
8. Сушенцева Л. Л. Вплив професійної мобільності на конкурентоздатність фахівця на сучасному ринку праці / Л. Л. Сушенцева, О. О. Сушенцев // Молодий вчений. – № 4 (31). 2016. – С. 568-572.
9. Шепеленко Т. Л. Формування професійно мобільної особистості майбутнього фахівця з економіки / Т. Л. Шепеленко. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: journal.kdpu.edu.ua/pedag/article/view/82/91
10. Яненко О. А. Формування професійної мобільності майбутнього педагога-музиканта. / О. А. Яненко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.pinchukfund.org/storage/students/.../784.do>.

УДК 378.093.2.016:61

Ю. С. Ілясова, Вінниця, Україна / Y. Iliasova, Vinnytsia, Ukraine
e-mail: iyulya72@ukr.net

СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

Анотація. У статті подано результати аналізу праць вітчизняних та закордонних науковців, що присвячені дослідженням готовності спеціалістів різних галузей до професійної діяльності. Розглянуто теоретичний аспект проблеми підготовки майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності. Наведено визначення поняття «готовність майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін». Сформовано структуру готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності у процесі вивчення фахових дисциплін: виділено компоненти готовності майбутніх медичних фахівців (мотиваційний, когнітивно-діяльнісний та особистісний), охарактеризовано відповідні їм критерії (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, деонтологічний) та показники готовності. Визначено високий, середній та низький рівні готовності до професійної діяльності майбутніх молодших медичних спеціалістів у процесі вивчення фахових дисциплін в умовах медичних коледжів. Зроблено висновок, що проблема розкриття структури готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності у вивченні фахових дисциплін є цілісним,

багатокомпонентним та особистісним утворенням, і всі її компоненти пов'язані між собою. Наголошено, що оцінка рівня сформованості готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін допоможе визначити рівень їх професійної підготовки у майбутній практичній діяльності.

Ключові слова: професійна діяльність, готовність, молодший медичний спеціаліст, структура готовності.

Annotation. The article deals the results of analysis of Ukrainian and foreign scientific researches devoted to the topic of occupational readiness of specialists in different fields. The theoretical aspect of the problem of professional training of junior medical staff has been studied. The definition of «readiness of future junior medical staff for professional activity in the process of studying professional disciplines» is given. The structure of readiness of medical students for professional activity in the teaching of professional disciplines was formed. The article deals the components of readiness of medical students for professional activity in the teaching of professional disciplines (motivational, cognitive-active and personal), the corresponding criteria (motivational, cognitive, activity, personal) and parameters of future junior medical staff for professional activity. The high, medium and low levels of readiness for the professional activity of students in the medical colleges are determined. It has been concluded about problem of disclosure of the structure of readiness of medical students to professional activity in the teaching of professional disciplines is holistic, multicomponent, personal entity and all components are interconnected. It has been stressed that assessing the level of formation of readiness of future junior medical staff for professional activity in the process of studying professional disciplines will help to determine the level of training of medical students in their practice in the future.

Keywords: professional activity, readiness, junior medical staff, structure of readiness.

Постановка проблеми. З реформуванням медичної галузі набуває особливого значення підготовка майбутніх медичних фахівців за спеціальністю «Медсестринство», яка об'єднує три спеціалізації: «сестринська справа», «акушерська справа» та «лікувальна справа». Нині в системі сучасної світової та вітчизняної медичної освіти висвітлюються нові вимоги та стандарти до існуючого рівня готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності. У зв'язку з чим, виникає гостра проблема у підготовці медичних сестер, фельдшерів та акушерок нового типу, які мають необхідний високий фаховий рівень та готові працювати в сучасних умовах сьогодення. Необхідність підвищення рівня професійної підготовки майбутніх молодших медичних спеціалістів актуалізує проблему формування їх готовності до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін.

Метою статті є аналіз та розкриття нашого бачення особливостей і структури готовності майбутніх медичних молодших спеціалістів до професійної діяльності під час вивчення фахових дисциплін.

Аналіз наявних досліджень проблеми. Аналіз науково-теоретичного підґрунтя дає можливість виокремити дослідження, спрямовані на визначення структури готовності майбутніх медичних фахівців до професійної діяльності (І. Гуменна, М. Демянчук, Л. Дудікова, М. Заєць, В. Коваленко, В. Кульчицький, І. Лукашук, О. Петришин, І. Сірак, Н. Сміла, Ю. Устименко, Н. Чорнобрива). Значна кількість досліджень присвячена проблемам структуризації готовності до професійної діяльності майбутніх медичних сестер (Л. Борисюк, М. Данюк, М. Демянчук, І. Лукашук, І. Радзієвська, Д. Торобаєва, Н. Шигонська та інші); майбутніх фельдшерів та акушерок (Т. Бугаєва, С. Поплавська, К. Соцький, Н. Чорнобрива та інші).

Виклад основного матеріалу дослідження. Перераховані наукові доробки є засадничими для обґрунтування сутності й структури готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін. На нашу думку, структура готовності до будь-якої діяльності насамперед залежить від умов діяльності та її змісту.

У контексті нашого дослідження ми розглядаємо готовність майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін як систему інтегрованих якостей особистості, що орієнтовані на майбутню медичну діяльність, формуються на засвоєнні фундаментальних та професійних знань, вмінь та навичок у процесі вивчення фахових дисциплін, та удосконаленні вже сформованих професійно важливих цінностей особистості.

Під час проведеного аналізу наукових джерел, в яких висвітлюються проблеми готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності, виявлено те, що науковці визначають різні компоненти, критерії, показники та рівні готовності.

С. Поплавська [4, с. 9] акцентує увагу на таких структурних компонентах готовності, як мотиваційно-ціннісному, емоційно-почуттєвому, конкретно-практичному та оцінно-рефлексивному, в процесі формування готовності студентів медичних коледжів до комунікативної взаємодії у професійній діяльності.

На відміну від С. Поплавської дослідниця Н. Чорнобрива [8, с. 1] виділяє такі структурні компоненти готовності майбутніх фельдшерів до професійної діяльності: мотиваційний, когнітивний, діяльнісно-практичний та особистісно-результативний.

Готовність до професійної діяльності майбутніх лікарів І. Гуменна [2, с.101] презентує як єдність компонентів: мотиваційно-ціннісного, когнітивного, дієвого, особистісно-розвивального, які визначаються за чітко окресленими критеріями та показниками.

І. Лукашук [3, с.77] виділяє мотиваційний, когнітивний, організаційний та діяльнісний компоненти в структурі готовності до професійної діяльності майбутніх медичних сестер.

Структурними компонентами готовності медичних працівників до професійної взаємодії Н. Шигонська [7, с.10] визначає мотиваційно-стимулюючий, когнітивний, діяльнісно-практичний, психомоторно-регулятивний, емоційно-ціннісний та етико-деонтологічний компоненти.

Ю. Устиненко [6, с.61] виокремлює в структурі готовності майбутніх стоматологів до професійної діяльності мотиваційний, когнітивний, операційний та особистісний компоненти.

Д. Торобаєва [5, с. 16] виділяє чотири основних компонента в структурі підготовки майбутніх медичних сестер: мотиваційний, особистісний, практичний та змістовний.

Є. Бастракова [2] критеріями психологічної готовності до професійної діяльності медичної сестри визначає рівні розвитку мотиваційного, когнітивного та операційно-діяльнісного компонентів.

Аналіз представлених вище підходів у контексті структуризації готовності до професійної діяльності дав змогу виявити спільне і розбіжне у поглядах дослідників. Спільним є те, що майже у всіх дослідженнях структура готовності до професійної діяльності визначається через наявність таких основних компонентів: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного або операційного та особистісного. Сутність наведених компонентів у різних дослідників практично однакова, не дивлячись на їх різні назви. Більшість учених виокремлюють такі складники готовності до професійної діяльності: знання, вміння, навички, професійно-значущі властивості особистості, прагнення до самостійності і самоаналізу, самоконтролю, зацікавленість професією, але по-різному їх називають або відносять до різних компонентів. Розбіжності полягають у різній кількості зазначених компонентів та відповідних критеріїв. На нашу думку, причини розбіжностей залежать від особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців різних спеціальностей.

Спираючись на результати досліджень учених, що вивчали проблеми формування готовності фахівців до професійної діяльності, визначаємо структуру готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності у вивченні фахових дисциплін. Вважаємо за потрібне виділити в структурі досліджуваної готовності такі компоненти: мотиваційний, когнітивно-діяльнісний та особистісний.

Мотиваційний компонент готовності вказує на рівень сформованості мотивації студентів до професійної діяльності, прагнення до самовдосконалення, саморозвитку та самореалізації через професійну діяльність. Для оцінки рівнів сформованості готовності майбутніх медичних молодших спеціалістів до професійної діяльності у вивченні фахових дисциплін за мотиваційним компонентом було обрано мотиваційний критерій. Основними показниками вказаного критерію є зацікавленість майбутніх медиків до освітнього процесу, змісту фахових дисциплін та, взагалі, до медицини; позитивне ставлення до вибраної спеціальності; прагнення стати професіоналом у майбутній професійній діяльності; бажання і потреба в саморозвитку, самореалізації; а також мотивація досягнення високого рівня у медичній професійній кар'єрі.

Когнітивно-діяльнісний компонент передбачає чітке усвідомлення основних задач у професійній діяльності майбутнього медика, наявність систематизації та послідовності в роботі, професійну майстерність, систематичний контроль під час догляду та лікування хворих. Основою когнітивного компонента є теоретичні знання та практичні вміння і навички, що чітко і послідовно алгоритмізують дії майбутніх медиків та закладаються викладачами в процесі вивчення фахових дисциплін. Студенти набувають знання і опрацьовують інформацію також у процесі самостійного пошуку в процесі підготовки до теоретичних і практичних занять із указаних дисциплін. Під час оволодіння фаховими знаннями, вміннями і навичками у майбутніх медиків формується клінічне мислення та здатність до швидкого і правильного знаходження рішень у будь-яких складних клінічних умовах та ситуаціях. Для оцінки рівнів сформованості готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності під час вивчення фахових дисциплін за когнітивно-діяльнісним компонентом обрано когнітивний та діяльнісний критерії.

Показниками когнітивного критерію є: знання з основних фахових дисциплін, зокрема особливості клініки, етіології, діагностики, перебігу протікання, лікування, профілактики і прогнозу найпоширеніших захворювань та вікових особливостей людей; уміння обстежувати і спостерігати за різноплановими пацієнтами; вивчення особливостей спеціалізованих клінічних відділень та інше.

Основними показниками діяльнісного критерію є наявність у майбутніх молодших медичних спеціалістів здатності до застосування професійних умінь, що необхідні для якісної роботи в умовах, наближених до реального клінічного середовища, зокрема проведення медичних процедур (виконання

ін'єкцій, вимірювання артеріального тиску, пульсу, температури, постановка клізми, катетера та інше); оволодіння навиками надання невідкладної долікарської допомоги; ретельне виконання інструкцій лікаря; проведення оцінки загального стану пацієнта; догляд і спостереження за хворими будь-якого профілю; вміння працювати з сучасною технічною апаратурою; робота з медичною документацією та інше.

І *особистісний* компонент – сформованість особистісних та професійно-значущих якостей, зокрема емпатії, толерантності, милосердя, людяності, терпіння, доброти, співпереживання до пацієнта, вміння поставити себе на місце хворого, а також оволодіння знаннями стосовно етичних та деонтологічних норм взаємовідносин. Для оцінки рівнів сформованості готовності майбутніх медичних молодших спеціалістів до професійної діяльності у вивченні фахових дисциплін за вказаним компонентом було обрано деонтологічний критерій.

Показниками деонтологічного критерію є: розвиненість особистісних та моральних якостей що до виконання професійних завдань, і як наслідок, формування деонтологічної компетентності, яка характеризується наявністю у студентів медичних закладів системи знань, моральних цінностей, спроможністю продуктивно взаємодіяти як із пацієнтами, так і з колегами по навчанню чи роботі, дотримуючись основних морально-етичних правил і норм поведінки.

На підставі аналізу творчих доробок науковців, специфіки професійної діяльності та вимог до особистості майбутніх молодших медичних спеціалістів, ми визначили такі рівні їх готовності до професійної діяльності: *високий* – стійке позитивне ставлення до медичної професійної діяльності. Спостерігається підвищення інтересу до професії медика в системі ціннісних орієнтацій. Демонструється високий рівень знань із фахових дисциплін. Спостерігається висока швидкість та правильна послідовність дій під час виконання практичних навиків та клінічних задач із фахових дисциплін. Студент вміє знаходити рішення у нестандартних клінічних ситуаціях, застосовуючи під час виконання завдання набуті знання з фахових дисциплін (особливості клініки, сучасної діагностики та лікування різних нозологій) та демонструючи елементи логічного (аналіз, синтез, порівняння) та клінічного мислення. Він прагне до самовдосконалення та поглиблення теоретичних та практичних знань, а також здатний до прогнозування та передбачення результатів своєї діяльності, вміє адекватно себе оцінити під час проведеної роботи. Студент не відчуває труднощів під час роботи в умовах реального клінічного середовища і може продемонструвати виконання клінічних завдань та навиків у будь-яких умовах. Він проявляє високий рівень ерудованості, творчості та самостійності. Вміє коректно і правильно спілкуватися з будь-якою категорією пацієнтів, їх родичами та колегами, наділений почуттям відповідальності, емпатії та поваги. Вміє злагоджено працювати в команді. Оцінка за шкалою ECTS – A (90-100 % підсумкової оцінки).

Середній – студент проявляє достатній інтерес до майбутньої професійної діяльності та до оволодіння методик, що впроваджуються в освітній процес. Цей рівень характеризується достатнім запасом знань та умінь із фахових дисциплін. Майбутній медик здатний розв'язати нескладні типові клінічні ситуаційні завдання. Спостерігається достатня швидкість та правильна послідовність дій під час виконання практичних навиків та клінічних задач із фахових дисциплін, але студент зазнає труднощів під час розв'язання нестандартних клінічних завдань, що свідчить про недостатній рівень сформованості у нього клінічного мислення. Він здатний правильно виконувати навики та ситуаційні задачі тільки в межах учбової кімнати та зазнає труднощів, коли опиняється в клінічному середовищі, зокрема під час роботи з реальними хворими. Цей рівень характеризується тим, що потреба в самовдосконаленні виявляється лише під час виникнення проблем та труднощів у професійній діяльності. Студент достатньо ерудований та вміє правильно і коректно спілкуватися з будь-якою категорією співрозмовників. Здатний самостійно спланувати та виконати завдання, але проявляє труднощі під час організації колективної роботи. Оцінка за шкалою ECTS – B або C (75-89 % підсумкової оцінки).

Низький – відсутність усвідомлення необхідності оволодіння всіма знаннями, вміннями та навичками, що засвоюються в процесі вивчення фахових дисциплін. Майбутній медик недостатньо володіє професійними вміннями та навичками, неспроможний їх застосовувати на практиці. Студент проявляє епізодичний інтерес до медичної професії та байдуже і формальне ставлення щодо пошуку способів розв'язання складних клінічних ситуацій. Рівень знань із фахових дисциплін низький. Майбутній молодший медичний спеціаліст не здатний розв'язати найпростіші типові клінічні ситуаційні завдання. Спостерігається низька швидкість та порушена послідовність дій під час виконання клінічних задач. Цей рівень характеризується відсутністю самостійності в навчальній діяльності, виконання завдання можливе тільки під керівництвом інших. Спостерігається відсутність критики та низький рівень самоконтролю власної професійної діяльності. Студент проявляє незадоволеність у виборі майбутньої професії, не вміє коректно і доброзичливо спілкуватися з пацієнтами та колегами по навчанню. Оцінка за шкалою ECTS – D або E (60-74% підсумкової оцінки).

Висновки. На основі аналізу психологічної та педагогічної літератури, визначено та обґрунтовано основні компоненти (мотиваційний, когнітивно-діяльнісний та особистісний), відповідні їм критерії (мотиваційний, когнітивний, діяльнісний та деонтологічний), а також показники та рівні (високий, середній та

низький) готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів у процесі вивчення фахових дисциплін. На нашу думку, проблема розкриття структури готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності у вивченні фахових дисциплін є цілісним, багатокомпонентним та особистісним утворенням, і, варто зазначити, всі її компоненти пов'язані між собою. Оцінка рівня сформованості готовності майбутніх молодших медичних спеціалістів до професійної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін допоможе визначити рівень їх професійної підготовки у майбутній практичній діяльності. Перспективи подальших розвідок у визначеному напрямку вбачаємо у визначенні педагогічних умов та в розробці моделі професійної підготовки майбутніх молодших медичних спеціалістів у процесі вивчення фахових дисциплін.

Список використаних джерел:

1. Багракова Е. Г. Профессиональное становление личности медицинского работника среднего звена : автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.13 / Багракова Елена Геннадьевна. – Калуга. – 2003. – 26 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступа:– <http://www.dissercat.com/content/professionalnoe-stanovlenie-lichnosti-meditsinskogo-rabotnika-srednego-zvena-na-primere-mediixzz5BEwA6Pe>
2. Гуменна І. Р. Структура готовності майбутніх лікарів до професійної комунікації / І. Р. Гуменна // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Педагогіка. – Ужгород. – 2016. – Вип. 1 (38). – С. 101-104.
3. Лукашук І. М. Особливості, структура і зміст формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер на основі міжпредметних зв'язків / Лукашук І. М. // Педагогіка вищої та середньої школи. – 2016. – №. 48. – С. 72-80.
4. Поплавська С.Д. Формування готовності студентів медичних коледжів до комунікативної взаємодії у професійній діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Поплавська Світлана Дмитрівна. – Житомир. – 2009. – 21 с.
5. Торобаева Д. К. Педагогические основы формирования профессиональных компетенций будущих медсестер в системе среднего профессионального образования: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Торобаева Данахан Калгожоевна. – Бишкек. – 2017. – 26 с.
6. Устименко Ю.С. Підготовка майбутніх стоматологів до професійної взаємодії засобами інтерактивних методів навчання: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Устименко Юрій Сергійович. – Дніпропетровськ – 2016. – 326 с.
7. Шигонська Н. В. Підготовка студентів медичних спеціальностей до професійної взаємодії засобами моделювання комунікативних ситуацій: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Шигонська Наталя Вікторівна. – Житомир – 2011. – 22 с.
8. Chornobryva N. Components, criteria and readiness levels of future medical assistants for professional activity – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: naukajournal.org/index.php/ISMSD/article/download/.../136...

УДК 371.134 +(378.147 + 371.3):004.415.533

Ю.В.Кордон, м.Вінниця, Україна / Y.Kordon, Vinnitsya, Ukraine

М.М. Жеребнюк, м.Могилів-Подільський, Україна / M. Zherebnyk, Mohyliv-Podilsky, Ukraine
MaryanaZhrebnyk1990@ukr.net

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ТА ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР

Анотація. Міждисциплінарні зв'язки не тільки не втрачають актуальності, але й займають одне із ключових місць у системі професійної освіти. Важливим етапом становлення фахівця є засвоєння майбутніми медсестрами не лише змісту клінічних дисциплін, а також деонтології, педагогіки, філософії, психології та ін. Тому міждисциплінарна інтеграція, на думку науковців, має особливе значення у професійно-практичній підготовці медичних сестер. Адже медичні сестри працюють і з пацієнтами, і з персоналом, тому зрозуміло, що психологічні сфери спілкування та терапевтичні контакти визначають, власне, їх стиль роботи. Адже медсестринство – це не тільки зцілення, а й співчуття, турбота, повага до пацієнта, що також має лікувальний ефект.

У статті розкрито суть поняття “міждисциплінарні зв'язки” та погляди педагогів і дослідників на їх класифікацію. Розглянуто деякі особливості міждисциплінарних зв'язків при підготовці медичної сестри у медичному коледжі. Визначено напрямки подальших досліджень, зокрема особливості підготовки майбутніх медичних сестер при вивченні клінічних дисциплін.

Ключові слова: зв'язок, міждисциплінарні зв'язки, інтеграція, інтегровані зв'язки, медсестринство, підготовка медичних сестер, медсестринський процес, медичний коледж.

Annotation. In the article is paid attention to the sense of the definition of intersubject connections and views of different pedagogians and researchers on its classification. Some peculiarities of education of nurses in the medical colleges are viewed. Also the directions for further researches, especially peculiarities of education of nurses during learning clinical subjects, are defined.